

**UPRAVNI ODBOR
AGENCIJE ZA OSIGURANJE
U BOSNI I HERCEGOVINI**

S M J E R N I C A

**za ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju
Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske**

Sarajevo, oktobar 2016. godine

Na osnovu člana 6. stav 1. tačka a) Zakona o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 12/04), Upravni odbor Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini, na 16. sjednici održanoj 04. 10. 2016. godine, d o n o s i

S M J E R N I C U

za ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske

I

Smjernica za ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (u daljem tekstu: Smjernica) utvrđuje kriterijume kojih će se pridržavati Upravni odbor Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini u postupku ocjene usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, a koji će ujedno usmjeravati obrađivače zakona u postupku izrade propisa.

II

Cilj Smjernice je da se, poštujući ustavno-pravnu strukturu Bosne i Hercegovine i uvažavajući specifičnosti i stepen razvoja tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini:

- obezbijedi jednak i ravnopravan odnos prema svim društvima za osiguranje u oba entiteta i Brčko Distriktu,
- obezbijedi jednaka zaštita ugovaračima osiguranja i trećim stranama,
- uspostavi neophodan stepen međusobne usaglašenosti entitetskih zakona i
- nastavi usaglašavanje sa zakonodavstvom Evropske unije.

Usaglašavanje sa zakonodavstvom Evropske unije predstavlja dugoročan zadatak koji će se ostvarivati u skladu sa napretkom u pregovorima o pristupanju Bosne i Hercegovine članstvu Evropske unije i planiranim aktivnostima entitetskih ministarstava i zakonodavnih organa.

III

Pravni okvir za izradu kriterijuma je sadržan u sljedećim propisima:

- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju¹;
- Zakon o obaveznom osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznim osiguranjima od odgovornosti²;
- Zakon o osiguranju imovine i lica³, tj. odredbe koje se odnose na obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu, vlasnika ili korisnika letjelica od odgovornosti prema trećim licima i vlasnika ili korisnika brodica na motorni pogon od odgovornosti prema trećim licima;
- Zakon o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine⁴;

¹ "Službeni glasnik Republike Srpske", broj 82/15;

² "Službene novine Federacije BiH", broj 24/05;

³ "Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 7/95, 6/98 i 41/98;

⁴ "Službene novine BiH", broj 51/15;

- Direktiva 2009/103/ES Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. septembra 2009. godine o osiguranju od građanske odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i obaveznih osiguranja od te odgovornosti⁵;
- Regulativa (ES) br. 785/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. aprila 2004. godine o zahtjevima za prevoznike u zračnom saobraćaju i operatere zrakoplova u vezi sa osiguranjem⁶.

IV

Predmet ocjene usaglašenosti u zakonima o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske su:

- vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju,
- definicije,
- obim pokrića ugovora i osigurane sume kod osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju,
- obim pokrića ugovora i osigurane sume, tarife premija osiguranja, postupak i rokovi za rješavanje odštetnih zahtjeva, lica koja nemaju pravo na naknadu štete, pravo društva za osiguranje na subrogaciju, promjena vlasnika vozila za vrijeme trajanja osiguranja, međunarodna potvrda o osiguranju i granično osiguranje, obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći, kod osiguranja vlasnika vozila od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima,
- Informacioni centar Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske,
- obim pokrića ugovora i osigurane sume kod osiguranja vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima,
- obim pokrića ugovora i osigurane sume kod osiguranja vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima,
- izuzeci od obaveze zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju i
- obaveze, naknada štete i regresni zahtjevi Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske.

V

Upravni odbor Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini vrši ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske u skladu sa sljedećim kriterijumima:

1. Vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju

Vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju su:

- osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju,
- osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima (u daljem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti),
- osiguranje vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima, i

⁵ "Službeni glasnik Evropske unije" L 263, 07.10.2009. str 114;

⁶ "Službeni glasnik Evropske unije" L 138, 30.04.2004. str 5;

- osiguranje vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima.

2. Definicije

- **štetni događaj** je osigurani slučaj u kojem je šteta nastala zbog upotrebe prevoznog sredstva,
- **osiguranik** je lice čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama ovog zakona,
- **odgovorno društvo za osiguranje** je društvo za osiguranje s kojim je vlasnik prevoznog sredstva, kojim je prouzrokovana šteta, zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima,
- **prevozno sredstvo** je vozilo, zrakoplov, plovilo na motorni pogon i drugo prevozno sredstvo za koje postoji obaveza registrovanja u skladu sa posebnim zakonima,
- **vozač** je lice koje upravlja prevoznim sredstvom,
- **korisnik prevoznog sredstva** je fizičko ili pravno lice koje uz saglasnost vlasnika kao ovlašteni držalac koristi prevozno sredstvo,
- **vozilo** je svako prevozno sredstvo kojim se vrši prevoz lica i stvari u drumskom saobraćaju, a koje se pokreće snagom sopstvenog motora, kao i priključno vozilo, a u vozila se ne ubrajaju pokretne stolice sa motorom za nemoćna lica i vozila koja se kreću po šinama,
- **saobraćajna nesreća** je događaj u kome je šteta nastala zbog upotrebe prevoznog sredstva,
- **oštećeno lice** je lice koje ima pravo na naknadu štete u skladu sa ovim zakonom,
- **osigurana suma** je iznos do kojeg je osigurana odgovornost osiguranika, posebno za štete na stvarima, a posebno za štete na licima i predstavlja maksimalnu obavezu društva za osiguranje po jednom štetnom događaju,
- **zelena karta** je međunarodna potvrda o postojanju osiguranja od autoodgovornosti, koja važi na teritoriji država članica Sistema zelene karte, a koju, po ovlaštenju Vijeća biroa, izdaje Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini,
- **teritorija država članica Sistema zelene karte** je teritorija država potpisnica Kritskog sporazuma,
- **Kritski sporazum** je sporazum kojim se uređuju međusobni odnosi između nacionalnih biroa osiguranja država članica Sistema zelene karte,
- **Multilateralni sporazum** je sporazum između nacionalnih biroa osiguranja država članica Evropskog ekonomskog prostora i drugih pridruženih država, po kojem se službena registarska tablica države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi smatra dokazom o postojanju pokrića za štete prouzrokovane upotrebom vozila,
- **teritorija na kojoj se vozilo uobičajeno nalazi** označava teritoriju države:
 - čiju registarsku tablicu vozilo nosi, bez obzira na to da li su tablice stalne ili privremene,
 - u kojoj su izdate tablice osiguranja ili znak prepoznavanja, sličan registarskoj tablici koju vozilo nosi, u slučaju kada registracija za neku vrstu vozila nije obavezna,
 - u kojoj vlasnik vozila ima prebivalište, u slučajevima kada za neku vrstu vozila nisu potrebne registarske tablice, tablice osiguranja ili neki drugi znak prepoznavanja sličan registarskoj tablici,
 - u kojoj se štetni događaj desio, a vozilo kojim je prouzrokovana šteta nema nikakvu registarsku tablicu ili nema odgovarajuću registarsku tablicu,

- **Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske** je pravno lice osnovano zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, nadležno da u Federaciji Bosne i Hercegovine/Republici Srpskoj pokriva štete koje ne mogu biti nadoknađene obaveznim osiguranjem,
- **Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini** je profesionalna asocijacija društava za osiguranje u Bosni i Hercegovini, osnovana u skladu sa Preporukom broj 5, koju je 25. januara 1949. godine usvojio Potkomitet za drumski prevoz Komiteta za kopneni prevoz Komisije za privredu Ujedinjenih nacija za Evropu,
- **ECAA sporazum** (engl. European Common Aviation Area Agreement) je multilateralni sporazum o uspostavljanju evropskog zajedničkog zrakoplovnog prostora,
- **Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu** je međunarodni sporazum, potpisan u Čikagu 7. decembra 1944. godine, koji sadrži pravila o zračnom prostoru, registraciji zrakoplova, zrakoplovnj sigurnosti, kao i ostala pravila država potpisnica u vezi s zračnim saobraćajem – Čikaška konvencija,
- **let zrakoplova** podrazumijeva:
 - u odnosu na putnika i ručni prtljag – vrijeme prevoza putnika zrakoplovom, uključujući njihovo ukrcavanje i iskrcavanje,
 - u odnosu na teret i predani prtljag – vrijeme prevoza tereta i prtljaga od trenutka predaje tereta ili prtljaga avio-prevozniku do trenutka njihove isporuke ovlaštenom primaocu,
 - u odnosu na treća lica – upotrebu zrakoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu vožnja po površini zemlje ili stvarnog polijetanja do trenutka kada je zrakoplov na površini zemlje, a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje zrakoplova pomoću vozila za vuču ili guranje, odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon zrakoplova, posebno zračnim strujama,
- **najviša dopuštena masa zrakoplova pri uzlijetanju** (engl. Maximum Take Off Mass – u daljem tekstu: MTOM) je najviša dopuštena masa zrakoplova pri uzlijetanju koja odgovara odobrenoj masi specifičnoj za svaki tip zrakoplova i koja je utvrđena u uvjerenju o plovidbenosti zrakoplova,
- **specijalna prava vučenja** (engl. Special Drawing Rights – u daljem tekstu: SDR) je obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond.

<i>Direktiva 2009/103/EZ – član 1. Definicije</i>

3. Osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju

3.1. Obaveza zaključivanja ugovora o osiguranju

Ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju dužni su da zakluče vlasnici svih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se uz naplatu prevoze putnici u javnom prevozu, u skladu sa svojom djelatnošću.

3.2. Obim pokrića ugovora i osigurane sume

Ugovorom o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju pokriveni su putnici koji se radi putovanja nalaze u jednom od prevoznih sredstava koja se koriste za prevoz u javnom prevozu, bez obzira na to da li imaju voznu kartu ili ne, uključujući i lica koja imaju pravo na besplatnu vožnju, kao i lica koja se, radi namjeravanog putovanja ili nakon završenog putovanja, nalaze u krugu stanice ili pristaništa ili u neposrednoj blizini prevoznog sredstva.

Najniže osigurane sume po jednom putniku na koje se obavezno ugovara osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesretnog slučaja, osim putnika u zračnom saobraćaju, iznose:

- za slučaj smrti putnika 9.000 KM,
- za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) putnika 18.000 KM, i
- za slučaj privremene spriječenosti za rad i stvarnih i nužnih troškova liječenja putnika 4.500 KM.

4. Osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima

4.1. Obaveza zaključivanja ugovora o osiguranju

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti dužni su da zaključe vlasnici vozila, tj. prevoznih sredstava kojima se vrši prevoz lica i stvari u drumskom saobraćaju, a koja se pokreću snagom sopstvenog motora, kao i vlasnici priključnih vozila.

Direktiva 2009/103/EZ – član 3. Obavezno osiguranje vozila

4.2. Obim pokrića ugovora i osigurane sume

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti pokriva odgovornost vlasnika, odnosno korisnika vozila prema trećim licima koji imaju zahtjev za naknadu štete od odgovornog lica koje mu štetu prouzrokuje, u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti pokriva i:

- štete na licima i štete na stvarima putnika u vozilu kojim je prouzrokovana šteta,
- štete prouzrokovane vozilom koje se pokrenulo bez vozača,
- štete na licima i štete na stvarima koju pretrpe pješaci, biciklisti i drugi nemotorizovani učesnici saobraćajne nesreće i
- štete koje su prouzrokovane trećem licu usljed pada stvari sa vozila.

Direktiva 2009/103/EZ – član 12. Posebne kategorije žrtava

Najniže osigurane sume na koje se obavezno ugovara osiguranje od autoodgovornosti do oktobra 2018. godine iznose:

- u slučaju štete na licima, 1.500.000 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj oštećenih lica u istoj nesreći,

- u slučaju štete na stvarima, 350.000 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj odštetnih zahtjeva proizašlih iz iste nesreće,

a poslije toga:

- u slučaju štete na licima, 2.000.000 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj oštećenih lica u istoj nesreći,
- u slučaju štete na stvarima, 400.000 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj odštetnih zahtjeva proizašlih iz iste nesreće.

Direktiva 2009/103/EZ – član 9. Minimalni iznosi

4.3. Tarife premija osiguranja od autoodgovornosti

Do oktobra 2020. godine, društva za osiguranje koriste zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti, koju donosi Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine/Agencija za osiguranje Republike Srpske (administrativno određivanje visine premije osiguranja).

Do oktobra 2023. godine, društva za osiguranje koriste sopstvenu tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti, a na koju su dobila prethodnu saglasnost Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine/Agencije za osiguranje Republike Srpske (period djelimične liberalizacije).

Od oktobra 2023. godine, društvima za osiguranje prestaje obaveza da pribavljaju prethodnu saglasnost Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine/Agencije za osiguranje Republike Srpske na sopstvenu tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti (period potpune liberalizacije).

4.4. Postupak i rokovi za rješavanje odštetnih zahtjeva

Rok društvu za osiguranje za utvrđivanje pravnog osnova i visine odštetnog zahtjeva, te isplatu odštete, uz dostavljanje obrazložene ponude je 30 dana od dana kada je oštećeno lice dostavilo sve potrebne dokumente, a najduže do 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Ukoliko postoji djelimična odgovornost, rok odgovornom društvu za osiguranje za dostavljanje obrazloženog odgovora oštećenom licu i plaćanje utvrđenog dijela obaveze je 15 dana od dana kada je utvrdilo svoju obavezu, a najduže do 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Ukoliko ne postoji odgovornost, rok društvu za osiguranje za dostavljanje obrazloženog odgovora oštećenom licu je 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Obrazložena ponuda i obrazloženi odgovor društva za osiguranje sadrže odredbe koje upućuju oštećeno lice na pravo ulaganja prigovora društvu za osiguranje, kao i na pravo podnošenja tužbe.

Oštećeno lice ima pravo, uz iznos odštete, i na zakonsku zateznu kamatu počev od prvog dana nakon isteka roka od 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

4.5. Lica koja nemaju pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti

Pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti nema:

- vozač vozila kojim je prouzrokovana šteta,
- vlasnik, suvlasnik, te svaki korisnik vozila kojim je prouzrokovana šteta, koji nije bio vozač vozila čijom upotrebom je prouzrokovana šteta, i to na naknadu štete na stvarima,
- srodnik i druga fizička lica, za duševne boli zbog smrti ili tjelesne povrede vozača koji je prouzrokovao štetu,
- putnik koji je dobrovoljno ušao u vozilo kojim je prouzrokovana šteta, a kojim je upravljao neovlašteni vozač ili vozač pod dejstvom alkohola ili opojnih droga, ako odgovorno društvo za osiguranje dokaže da je ta okolnost putniku trebalo da bude poznata,
- oštećeno lice kome je prouzrokovana šteta zbog:
 - upotrebe vozila na sportskim priredbama koje se održavaju na drumu ili dijelu drumu zatvorenom za saobraćaj drugim vozačima, a kojima je cilj postizanje najveće ili najveće prosječne brzine, odnosno na vježbama za te priredbe,
 - neposrednog ili posrednog djelovanja nuklearne energije ili zračenja nastalog za vrijeme prevoza nuklearnih ili drugih radioaktivnih materijala,
 - rata, pobune ili terorističkih aktivnosti i
 - upotrebe vozila koje je bilo mobilisano, od trenutka preuzimanja od strane nadležnih organa do trenutka vraćanja vozila vlasniku.

4.6. Pravo društva za osiguranje na subrogaciju

Pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i stvarnih i opravdanih troškova od lica odgovornog za štetu, društvo za osiguranje ima u slučajevima ako je:

- 1) vozač koristio vozilo u svrhu za koju nije namijenjeno,
- 2) vozač koristio vozilo, a nije stekao odgovarajuću vozačku dozvolu, osim ako je to kandidat koji se obučava za polaganje vozačkog ispita za vozača, uz poštivanje svih propisa kojim se uređuje obuka za vozača,
- 3) vozač koristio vozilo za vrijeme trajanja izrečenih mjera bezbjednosti, odnosno zaštitnih mjera u saobraćaju,
- 4) vozač upravljao vozilom pod uticajem alkohola iznad propisane granice, opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari, odbio je alko-test, odnosno test na prisustvo opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari,
- 5) vozač upotrebom vozila prouzrokovao štetu namjerno,
- 6) vozač pobjegao sa mjesta štetnog događaja, i

- 7) vozač počinio prekršaj nasilničke vožnje u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

Direktiva 2009/103/EZ – član 13. Klauzule o isključenju

Obim prava za naknadu:

- u slučajevima iz t. 5) i 7) u cijelosti
- u slučajevima iz t. 1), 2), 3), 4) i 6) moguće je ograničiti visinu naknade.

4.7. Promjena vlasnika vozila za vrijeme trajanja osiguranja

Novi vlasnik vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju svoje odgovornosti za upotrebu vozila na kojem je stekao vlasništvo.

Ukoliko novi vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti na svoje ime, u tom slučaju se po samom zakonu smatra da su prava i obaveze, kao i odgovornost za upotrebu vozila, prenesena na novog vlasnika vozila danom zaključenja ugovora o prenosu vlasništva na vozilu, a ugovor o osiguranju od autoodgovornosti zaključen sa prethodnim vlasnikom ostaje na snazi do isteka trajanja osiguranja.

4.8. Međunarodna potvrda o osiguranju i granično osiguranje

Potvrdom o osiguranju od autoodgovornosti za vozila strane registracije smatraju se:

- međunarodna potvrda o postojanju osiguranja od autoodgovornosti važeća na teritoriji država članica Sistema zelene karte (zelena karta),
- polisa osiguranja od autoodgovornosti zaključena na granici za period važenja koji ne može biti kraći od sedam niti duži od 90 dana (granično osiguranje),
- registarska oznaka koju nosi vozilo, koje se uobičajeno nalazi na teritoriji država potpisnica Multilateralnog sporazuma, pod uslovom da je sa Bosnom i Hercegovinom potpisan Multilateralni sporazum.

Direktiva 2009/103/EZ – član 7. Nacionalne mjere koje se odnose na vozila koja se uobičajeno nalaze na teritoriji trećih zemalja i član 8. Dokumentacija koja se odnosi na vozila koja se uobičajeno nalaze na teritoriji trećih zemalja

4.9. Obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći

Društva za osiguranje su osiguraniku dužna, uz polisu osiguranja od autoodgovornosti, uručiti obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći, koji može biti korišten u postupku rješavanja odštetnog zahtjeva kao dokaz nastupanja štetnog događaja, u slučaju manje materijalne štete (šteta na vozilu koja ne prelazi iznos od 500 KM).

4.10. Informacioni centar Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske

Zadatak Informacionog centra Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske je da, u cilju efikasnog i brzog rješavanja odštetnih zahtjeva:

- vodi registar podataka i koordinira prikupljanje podataka,
- omogućava uvid u podatke iz registra, i
- pruža podršku oštećenim licima u pribavljanju podataka iz registra.

Registar sadrži podatke o:

- 1) registarskim oznakama vozila registrovanih u Federaciji Bosne i Hercegovine /Republici Srpskoj,
- 2) brojevima polisa osiguranja od autoodgovornosti za vozila iz tačke 1),
- 3) periodu važenja pokrića osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, odnosno datumu prestanka važenja ugovora, ako je prestao važiti prije isteka ugovora o osiguranju od autoodgovornosti,
- 4) poslovnom imenu i sjedištu društva za osiguranje koje pruža pokriće osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju od autoodgovornosti,
- 5) imenu i prezimenu, datumu i mjestu rođenja i adresi, odnosno poslovnom imenu i sjedištu osiguranika,
- 6) izdatim zelenim kartama,
- 7) vlasnicima vozila koja su izuzeta od obaveze osiguranja od autoodgovornosti, kao i nazivu organa ili tijela odgovornog za naknadu štete oštećenom licu,
- 8) datumu i mjestu saobraćajne nesreće, i
- 9) nazivu i adresi tijela odgovornog za štete koje je prouzrokovalo vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti ili nepoznato vozilo.

Informacioni centar Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske čuva podatke najmanje sedam godina od dana odjave vozila ili prestanka važenja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti.

Informacioni centar Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske saraduje sa informacionim centrom Republike Srpske/Federacije Bosne i Hercegovine, informacionim centrima država članica Evropske unije i drugih država.

Nužno je usaglasiti softvere Informacionog centra Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske u cilju ostvarivanja međusobne saradnje.

<i>Direktiva 2009/103/EZ – član 23. Informacioni centri</i>

5. Osiguranje vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima

5.1. Obaveza zaključivanja ugovora o osiguranju

Ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima su dužni da zaključe vlasnici zrakoplova uz primjenu propisa kojima se uređuje zrakoplovstvo u Bosni i Hercegovini i propisa koji važe u ECAA (zajednička evropska zrakoplovna zona).

<i>Regulativa (ES) br. 785/2004 – član 4. Načela osiguranja</i>

5.2. Obim pokrića ugovora i osigurane sume

Ugovorom o osiguranju vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima je pokrivena odgovornost vlasnika, odnosno korisnika zrakoplova za:

- štete na licima i štete na stvarima prouzrokovane trećim licima za vrijeme leta zrakoplova,
- štete na licima koje pretrpi putnik za vrijeme leta zrakoplova,
- štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja ličnih stvari putnika koje se nalaze u kabini zrakoplova, ako se zrakoplov koristi u komercijalne svrhe,
- štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja tereta i predanog prtljaga, ako se zrakoplov koristi u komercijalne svrhe,
- štete zbog rizika rata, terorističkih aktivnosti, otmice, sabotáže, nezakonitog prisvajanja zrakoplova i pobune, isključujući štete zbog rizika rata i terorizma za:
 - 1) državne zrakoplove definisane u skladu sa Čikaškom konvencijom,
 - 2) zrakoplovne modele kojima MTOM iznosi do 20 kg,
 - 3) letjelice koje polijeću s nogu pilota (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve),
 - 4) vezane balone,
 - 5) papirne zmajeve,
 - 6) padobrane (uključujući vučene padobrane),
 - 7) zrakoplove, uključujući jedrilice, kojima MTOM iznosi do 500 kg,
 - 8) mikrolake zrakoplove koji se koriste u nekomercijalne svrhe ili koriste za obuku vozača zrakoplova lokalno, koji ne uključuju prelazak državne granice.

Putnik je svako lice koje se prevozi zrakoplovom uz saglasnost vlasnika zrakoplova, osim članova letačke i kabinske posade zrakoplova koji su na dužnosti za vrijeme leta zrakoplova.

Regulativa (ES) br. 785/2004 – član 4. Načela osiguranja i član 5. Usklađenost

Najniže osigurane sume po jednom štetnom događaju određene ugovorom o osiguranju vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima moraju biti usaglašene sa Zakonom o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine.

Regulativa (ES) br. 785/2004 – član 6. Osiguranje odgovornosti u odnosu na putnike, prtljag i teret i član 7. Osiguranje odgovornosti u odnosu na treća lica

6. Osiguranje vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima

6.1. Obaveza zaključivanja ugovora o osiguranju

Ugovor o osiguranju vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima dužan je da zaključi vlasnik plovila na motorni pogon, snage

motora veće od 3,7 kW, koja se u skladu sa propisima o registraciji plovila, upisuju u odgovarajući registar.

6.2. Obim pokrića ugovora i osigurane sume

Ugovorom o osiguranju vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima pokrivena je odgovornost vlasnika, odnosno korisnika plovila za štete prouzrokovane trećim licima zbog smrti, tjelesne povrede ili narušavanja zdravlja, pri čemu nisu pokrivena lica koja se prevoze, kao i članovi posade koji upravljaju plovilom na motorni pogon.

Najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima iznosi 210.000 KM.

7. Izuzeci od obaveze zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju

Odredbe zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske se ne odnose na Oružane snage Bosne i Hercegovine.

Direktiva 2009/103/EZ – član 5. Odstupanje od obaveze u pogledu obaveznog osiguranja vozila

8. Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske

8.1. Obaveze Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske izvršava obavezu naknade štete trećem oštećenom licu nastale na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske na osnovu:

- šteta na licima, ako ih prouzrokuje nepoznato vozilo,
- šteta na licima i stvarima, ako ih prouzrokuje vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti,
- osiguranih suma putnicima u javnom prevozu, u slučaju da nije zaključen ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja,
- šteta iz ugovora o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja i ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, koje nisu mogle biti nadoknađene iz stečajne ili likvidacione mase društva za osiguranje.

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske će, u slučaju štete prouzrokovane nepoznatim vozilom, nadoknaditi i štetu na stvarima, ako je nadoknadio štetu zbog smrti ili teške tjelesne povrede nastale u istoj saobraćajnoj nesreći, a koje su zahtijevale bolničko liječenje u trajanju od najmanje pet dana, pri čemu oštećeni snosi učešće u šteti na stvarima u iznosu od 950 KM.

Direktiva 2009/103/EZ – član 10. Tijelo odgovorno za naknadu štete i član 25. Naknada štete

8.2. Naknada štete

Naknada štete koju isplaćuje Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske ne može prelaziti iznose osiguranih suma:

- na koje se obavezno ugovara osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesretnog slučaja,
- na koje se obavezno ugovora osiguranje od autoodgovornosti.

Direktiva 2009/103/EZ – član 10. Tijelo odgovorno za naknadu štete i član 25. Naknada štete

8.3. Regresni zahtjevi

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine/Republike Srpske ima pravo na naknadu od lica koje je odgovorno za štetu, tj. od vozača koji nije bio osiguran, pri čemu je moguće ograničiti visinu naknade.

VI

Smjernica se ažurira u skladu sa stepenom razvoja i potrebama tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini, te u skladu sa izmjenama propisa na osnovu kojih su utvrđeni kriterijumi za ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

VII

Smjernica stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na službenoj internet stranici Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini.

Broj: 01-50-239-5 /16
Sarajevo, 04. 10. 2016. godine

**PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

Ranko Sakota, dipl. oec.